

# אין פלסטיק – אין אוטו

אבי גיל

השימוש במושג "אחריות מיניסטריאלית" נועד בדרך כלל להפיל אשמה על שר בעקבות פשלה שביצעו עובדיו. אותו היגיון מחייב אותי להתעלם מדעותיי הקדומות ולשבח את שרת התחבורה על התפקוד העילאי של עובדיה.

ב־13 בפברואר 2025, נלהב לקראת המסע הצפוי לאי קפלוניה, התייצבתי בסוכנות השכרת הרכב בפיראוס. הפקיד היווני ביקש לראות את רישיון הנהיגה שלי. כאשר הצגתי את ההעתק המודפס שנשלח אליי מאגף הרישוי, הוא נענע בראשו בשלילה. ניסיתי להסביר שהמסמך תקף, אך זכיתי למענה חד: "אין פלסטיק – אין אוטו".

ניגשתי מאוכזב לנמל. המעבורת הראשונה שעמדה לצאת הפליגה אל האי הסמוך אגינה. רכשתי כרטיס, ולהפתעתי גיליתי אי משובב נפש, שבתקופת החורף – לשמחתי – גם היה נטול תיירים. לעת ערב, בטברנה מקומית, למדתי שבעוד אגינה נהנית משמים בהירים, את קפלוניה תקפה סערה קשה – שיטפונות, מפולות סלעים וחסיונות כבישים. בחדשות דווח על אומללים שנותרו לכודים והמתו לצוותי חילוץ.

אותו ערב, כשהרהרתי בגורלי הטוב, כלל לא העליתי בדעתי כי לא יד המזל שיחקה לטובתי, אלא שכלם הטוב ורגישותם של אנשי משרד התחבורה. רק היום אני מבין את מה שנעלם מבינתי חודשים ארוכים: נפלה בחלקו של משרד התחבורה משימה עגומה שאין בה תהילה, ובכל זאת המשרד נושא בה במסירות – כיצד למנוע מנהגים ישראלים מזדקנים לעשות בושות לעצמם ולמדינתם בחו"ל.

מהידוע הוא שכאשר אדם מזדקן, כשירותו כנהג הולכת ופוחתת: הידרדרות קוגניטיבית, האטה משמעותית בזמן התגובה ועוד תופעות קשות. נהיגה בסביבה לא מוכרת בחו"ל אף מחריפה את הסיכון לתאונה.

רבים מן הקשישים מסרבים להודות שאיכות נהיגתם נפגמה; אחרים אף אינם מודעים לעובדת חיים עגומה זו. כאן משרד התחבורה ואגף הרישוי נכנסים לפעולה תוך הפגנת שאררור, אמפתיה, התמדה ויצירתיות. הם חוסכים מן הקשישים את חוויית הנהיגה הטרואומטית בחו"ל באמצעות אי-אספקת רישיון הפלסטיק.

בעוד משרד התחבורה נוהג בי בהתחשבות, נמנע מלהטיח בי את האמת המרה על פגעי הגיל, ותחת זאת משגר אליי רמזים עדינים – אני, ברוב אטימותי, שבתי והתעקשתי לקבל את רישיון הפלסטיק.

טרם מלאו לי שבעים (ינואר 2025), מיהרתי לשלם באינטרנט 254 ₪ כדי לחדש את רישיון הנהיגה. השיבו לי: "הרישיון יישלח בתוך 30 יום". מאחר שהרישיון המובטח לא הגיע, התקשרתי מספר פעמים, מסרב להבחין במדיניות ההתשה הנאורה שנקטת כלפיי.

משהסיקו שאני גם עקשן וגם קשה תפיסה, הופעלה כלפיי טקטיקה משודרגת. אמרו לי: "תפנה לקבל כפל רישיון", ואף ביקשו שאציין באיזה משרד רישוי קרוב לביתי ארצה לקבל את המסמך הגואל. רשמתי: רמת גן. כתבו לי: "משך הטיפול בפנייתך עשוי להימשך עד 45 ימים לכל היותר". ואז גם עדכנו: "רישיוןך הועבר להדפסה. בהגעתו לסניף המבוקש יצרו עמך קשר טלפוני. נשמח לשמוע את דעתך על מילוי הטופס".

עליי להתוודות שמילוי הטופס עורר בי ריגושים מענגים שהזכירו נשכחות מימי עלומי. החלטתי שלא לרשום את הדברים במפורש כדי לא להביך את הפקידים, אך הדפסתי

לעצמי כמה טפסים כדי למלאם באותם מקרים שבהם הטסטוסטרון נעלם לחלוטין מעורקיי.

מאחר שמשרד הרישוי ברמת גן לא התקשר אליי, פניתי והסברתי שרישיון הפלסטיק נחוץ לנסיעתי הקרובה לחו"ל. אמרו לי: "תמלא שוב בקשה לכפל רישיון ותמתין 45 ימים נוספים". במהלכם, כנראה בעקבות דיון בדרג מיניסטריאלי בכיר, הוחלט שיש להטיח בפניי את האמת המעיקה באופן בוטה מהנהוג. ואכן כתבו לי שבקשתי לכפל רישיון "נדחתה", משום שפנייתי טופלה כבר בעבר.

גם רמז עבה זה לא חדר את חומת אטימותי, ושוב התלוננתי. קיבלתי מענה: "הרישיון יועבר בשבועות הקרובים לסניף רמת גן. יש להמתין לקבלת טלפון מהסניף". התשובה המעודדת עוררה בי אושר כה רב עד כי לא עמדתי בפיתוי והתענגתי במילוי אחד הטפסים ששמרתי מן ההתנסות הקודמת.

שוב חלפו 45 הימים ללא שיחת טלפון מרמת גן.

ספרתי עשרה חודשים מאז ששילמתי עבור חידוש הרישיון. לבושתי, עדיין לא הבנתי את המסר שמשרד התחבורה ניסה ברוב אדיבותו לשגר אליי. תכננתי לנסוע בסוכות ליוון ורציתי לשכור רכב. חבר אמר לי שבתשלום נוסף אפשר לזרז את קבלת רישיון הפלסטיק. מיהרתי לשלם 23 ₪ אגרת כפל רישיון נהיגה, ועוד 276 ₪ כדי שהרישיון ימתין לי תוך 24 שעות בשדה התעופה.

הרישיון המזורז לא המתין לי בשדה התעופה – "בגלל החג". מי יודע מאיזו תאונת דרכים נוראה הצילו אותי הפעם הנשמות הטובות שמגינות עליי.

במבט לאחור, אני מבין לליבם של הפקידים שאין שיעור לרגישותם ולאורך רוחם. עליהם להתמודד עם המוני קשישים כמותי שמתקשים להבין את המסר המעודן שמועבר אליהם – ומוטמע אפילו בכתובת המיילים הנשלחים אליהם: [DoNotReply@gov.il](mailto:DoNotReply@gov.il). אז הנה הצעת ייעול: לאנשים קשיי הבנה כמוני, שגם רמז זה אינו מובן להם, עדיף לשלוח את המיילים מכתובת אחרת: [Lech-Tizdayen@gov.il](mailto:Lech-Tizdayen@gov.il).